

Obsah

TRIPARTITUM – PROLÓG

KRÁLOVSKÉ ODOBRENIE TROJDIELNEJ KNIHY

OBYČAJÍ ŠLACHETNÉHO UHORSKA. 45

ÚVOD. 53

Článok 1.: O spravodlivosti: jej pojem a rozdelenie	53
Článok 2.: O práve a jeho rozdelení.	54
Článok 3.: Čím sa navzájom odlišujú prirodzené právo, právo národov a občianske právo?	56
Článok 4.: O vojenskom práve a právnej vede	56
Článok 5.: Je rozdiel medzi spravodlivosťou a právnou vedou	57
Článok 6.: O vymedzení zákona a jeho náležitostiach.	57
Článok 7.: Prečo sú zákony prijímané? A o štyroch stupňoch zákona	59
Článok 8.: O štatútoch a o vrchnostenskom práve	59
Článok 9.: O tom, či štatút odporujúci cirkevnému, prirodzenému alebo božiemu právu má právnu silu?	60
Článok 10.: O tom, čo je obyčaj a čo všetko je potrebné na jej potvrdenie?	61
Článok 11.: V čom sa zákon líši od obyčaje a o trojitej moci obyčaje	62
Článok 12.: Ktorý z nich máme dodržiavať, keď si zákon, štatút a obyčaj navzájom odporujú?	63
Článok 13.: O tom, kto je sudca, čo je súdne vyšetrovanie, čo je vec, kto sú žalobca a žalovaný.	64
Článok 14.: Čo je potrebné na súdenie, aby toto bolo vysluhovaním spravodlivosti? Ďalej o právomoci a o úrade a prostriedkoch sudcu.	65
Článok 15.: O tom, či je sudca povinný rozhodnúť podľa toho, čo sa v spore uvedie alebo dokáže, alebo podľa svojho svedomia?	66
Článok 16.: O dvojacom svedomí sudcu, totiž o tom, čo spočíva v skutočnosti a vo veciach prednesených na pojednávaní	67

PRVÁ ČASŤ:

VŠEOBECNE O TROJDELENÍ PRÁV

A OBYČAJÍ ŠLACHETNÉHO UHORSKA. 69

Článok 1.:	69
<i>O PRVEJ ČASTI PRÁV A OBYČAJOV KRAJINY</i>	
<i>OSOBITNE A PO PRVÝ RAZ</i>	69
Článok 2.: <i>O tom, že cirkevné a svetské osoby majú rovnaké slobody</i>	70
Článok 3.: <i>O pôvode našej šľachty a o tom, ako preniesla vládu na nášho panovníka</i>	70
Článok 4.: <i>O tom, že skutočné šľachtictvo sa nadobúda vojenskými službami a inými zásluhami a je potvrdené pozemkovou donáciou</i>	72
Článok 5.: <i>O tom, že s majetkami získanými za svoje služby môže každý slobodne nakladať</i>	72
Článok 6.: <i>O tom, že šľachticom sa možno stať aj bez pozemkovej donácie a na dokazovanie šľachtictva nie je pred zákonom potrebný šľachtický erb</i>	73
Článok 7.: <i>O tom, že deti zrodené zo šľachtického otca a nešľachtickej matky sú skutočnými šľachticmi, ale nie naopak</i>	73
Článok 8.: <i>O tom, že aj adopcia nobilituje</i>	74
Článok 9.: <i>O štyroch hlavných a výsadných právach šľachticov</i>	74
Článok 10.: <i>O tom, že náš panovník je pravým a zákonným dedičom všetkých pánov barónov a šľachticov krajiny</i>	75
Článok 11.: <i>O tom, že v tejto krajine si pápež neponechal žiadnu inú právomoc okrem potvrdzovania darovania cirkevných úradov</i>	76
Článok 12.: <i>O tom, že všetci preláti a cirkevné osoby sú povinné prisahať vernosť kráľovi a že vo veci ich svetských majetkov sú podriadené svetským súdom</i>	77
Článok 13.: <i>O kráľovských donáciách a ich druhoch vo všeobecnosti</i>	78
Článok 14.: <i>O prípadoch zločinu nevery</i>	79
Článok 15.: <i>O tom, že statky zlodejov, lúpežníkov a vrahov nepatria medzi kráľovské donácie</i>	80
Článok 16.: <i>O tom, že zločin nevery a rozsudok smrti sa navzájom líšia v dvoch veciach</i>	81
Článok 17.: <i>Koho rozumieme pod dedičmi a pozostalými a ktoré statky patria jedine mužskej vetve a ktoré obom</i>	82
Článok 18.: <i>Prečo nepatrí ženskej vetve pozemkové právo nadobudnuté donáciou za služby?</i>	83
Článok 19.: <i>A prečo napriek tomu patria pozemkové práva kúpené za peniaze rovnako mužskej a ženskej vetve?</i>	84

Článok 20.:	<i>O tom, či sú v prípade zločinu nevery odsúdené majetky oboch vetiev a či sa omilostenie týka opäť oboch vetiev?</i>	84
Článok 21.:	<i>O tom, či majetky dané donáciou za služby alebo za peniaze patria obom vetvám?</i>	85
Článok 22.:	<i>O ustanovení donácií „per defectum seminis“, čiže o „prerušení semena“ a o tom, čo treba rozumieť pod „semenom“?</i>	86
Článok 23.:	<i>Dokedy trvá kráľovské právo a za aký čas sa premlčí?</i>	87
Článok 24.:	<i>Vymedzenie kráľovského práva a pozemkového práva.</i>	87
Článok 25.:	<i>O tom, či tí, ktorí neprávom žiadajú o majetky z dôvodu kráľovského práva, naveky stratia česť?</i>	89
Článok 26.:	<i>O tom, že tí, ktorí si vyžiadali majetky z dôvodu prerušenia semena iného, nebudú potrestaní.</i>	89
Článok 27.:	<i>O tom, že sporné majetky nemôžu byť vyžiadané z dôvodu prerušenia semena</i>	90
Článok 28.:	<i>O tom, že majetky nadobudnuté prostredníctvom kráľovskej donácie nepatria ženskej vetve ani vtedy, keby namietajúci dostali určitú peňažnú čiastku.</i>	91
Článok 29.:	<i>Ako treba konať v prípade donácie nadobudnutej z dôvodu prerušenia semena?</i>	92
Článok 30.:	<i>Výklad zákonného článku o majetkoch požiadaných z dôvodu prerušenia semena</i>	94
Článok 31.:	<i>O tom, kto sa z titulu kráľovského práva zamieša do súdneho sporu iného</i>	95
Článok 32.:	<i>O tom, že všetky kráľovské donácie majú byť do jedného roka potvrdené štatúciou</i>	95
Článok 33.:	<i>Dokedy trvá z hľadiska ich vykonania právomoc listín o štatúcii, o obhliadke hraníc, o napomenutí a krátkej predvolávacej listine</i>	95
Článok 34.:	<i>Akú právnu silu majú štatučné listiny s výpočtom služieb a akú bez neho?</i>	96
Článok 35.:	<i>O kráľovských schvaľovacích listinách, v ktorých nie je doslova zapísaný obsah priznania.</i>	97
Článok 36.:	<i>Všeobecne o novej kráľovskej donácii a odkiaľ pochádza?</i>	97
Článok 37.:	<i>Vysvetlenie novej donácie a to, že túto môžeme chápať dvojako</i>	97
Článok 38.:	<i>Odkiaľ pochádza zrada vlastnej krvi?</i>	100
Článok 39.:	<i>Vymedzenie zrady vlastnej krvi a o jej potrestaní.</i>	100
Článok 40.:	<i>Ako sa majú súrodenci deliť o otcovské majetky a majetky predkov?</i>	101
Článok 41.:	<i>Čo sa stane, ak je otcovský dom z kameňa alebo bol postavený s veľkými výdavkami?</i>	102
Článok 42.:	<i>O tom, že o listiny sa stará najstarší brat</i>	103

Článok 43.: O rozdelení majetku nadobudnutého súrodencami a o ustanovení donácie „per eum“ čiže „skrz neho“	103
Článok 44.: Čo sa stane, ak si niektorý súrodenec chce udržať pre seba tie majetky, ktoré sám získal.	104
Článok 45.: O tom, že súrodenci od jedného otca sa nemajú podeliť o majetky súdnou cestou	105
Článok 46.: Kedy treba povoliť novú deľbu majetkov medzi nedielnymi príbuznými a kedy nie?	105
Článok 47.: O tom, že všetky rozdelené majetky po prerušení semena niektorého príbuzného aj napriek medziasom uzavretému manželstvu prechádzajú na druhého	106
Článok 48.: O tom, či majetky darované spoločne manželovi a manželke prechádzajú po prerušení semena manžela na manželku a naopak?	107
Článok 49.: O tom, či majetky odsúdenca za neveru môžu prejsť s kráľovským súhlasom na adoptívneho brata?	108
Článok 50.: Čo si máme myslieť o dedení osobitne prefikovaných dcér dvoch bratov?	108
Článok 51.: O deľbe majetkov medzi otcami a synmi a o otcovskej moci	109
Článok 52.: Tie prípady, v ktorých môže otec svojich synov donútiť k deľbe majetku	110
Článok 53.: O tých prípadoch, v ktorých sa naopak syn môže podeliť o majetky so svojím otcom	111
Článok 54.: Ešte o jednom prípade deľby a o majetkoch pripadajúcich synovi na základe práva matky	112
Článok 55.: O tom, že zúriovi a hlúpi synovia zostanú vždy v otcovskej moci	112
Článok 56.: O spôsoboch zániku a skončenia otcovskej moci	112
Článok 57.: O tom, že každý pán a šľachtic môže voľne nakladať so svojimi majetkami	113
Článok 58.: O tom, že majetky predkov otec nemôže scudziť na ujmu synov	114
Článok 59.: Čo je prevzatie bremena a koľkými spôsobmi je možné zobrať na seba bremeno synov a príbuzných?	114
Článok 60.: O zákonnej ponuke nevyhnutne predchádzajúcej predaju statku	116
Článok 61.: Ako má jeden brat získať späť tú časť nedielného majetku, ktorú druhý brat predal alebo založil.	118
Článok 62.: O niekoľkých neodvolateľných priznaniach.	119
Článok 63.: O tých priznaniach, ktoré vyžadujú zákonný zápis a ktoré ho nevyžadujú	120
Článok 64.: Vymedzenie kráľovského súhlasu	121

Článok 65.: Ku ktorým priznaniam je potrebný kráľovský súhlas a ku ktorým nie?	121
Článok 66.: Čo je zmluva a kedy je k nej potrebný zákonný zápis?	122
Článok 67.: O tom, že niekoho možno označiť za pána nad majetkami dvoma spôsobmi. A nakoniec o zmluvách.....	123
Článok 68.: O tom, že tých, čo násilím obsadia majetky, je možné z nich násilím vyhnúť	124
Článok 69.: O doložke „nil juris“ a o tom, ktoré majetky sa vrátia darcovi alebo predávajúcemu	124
Článok 70.: Čo je vzájomná výmena majetkov a prečo ju vymysleli?.....	125
Článok 71.: Čo sa stane so ľstivou a predstieranou výmenou?.....	126
Článok 72.: Kedy nemožno výmenu žiadnym spôsobom odvolať?	126
Článok 73.: Ak sa počas výmeny uskutočnilo aj doplatenie peňažnej čiastky, či takéto majetky patria aj ženskej vetve?	126
Článok 74.: Na čo slúži ručenie alebo vopred uznaná záruka?.....	127
Článok 75.: Koho rozumieme pod zákonnými žiadateľmi?	128
Článok 76.: Osobitná otázka o ručení, čiže o záruke.	128
Článok 77.: O tom, že darcovia a predávajúci majetkov nemôžu sami vo vlastnom mene vystúpiť so žalobou proti ich držiteľom.....	129
Článok 78.: Ako vymedzujeme premĺčanie a koľko rokov je potrebných na jeho uplynutie podľa rôznosti prípadov?	129
Článok 79.: Počas akého času neplynie premĺčanie a kedy sa neuplatňuje	130
Článok 80.: O založenom pozemkovom práve vo všeobecnosti	130
Článok 81.: Čo je založenie majetkov a koľkými spôsobmi ho máme chápať?.....	131
Článok 82.: Ako treba rozumieť tomu, že ohľadom založených majetkov nie je premĺčanie prípustné	131
Článok 83.: O tom, že pozemkové práva nemožno založiť nad ich verejnú hodnotu	133
Článok 84.: O rozdelení a úprave hraníc vo všeobecnosti.	134
Článok 85.: Ako rozumieme tomu, že pri úprave hraníc premĺčanie nemá miesto?	135
Článok 86.: Ktoré listiny o určení hraníc majú a ktoré nemajú právnu silu?	135
Článok 87.: Čo si máme myslieť o tých pozemkoch, ktoré boli odplavené povodňou?	137
Článok 88.: Vymedzenie práva štvrtiny a komu ju treba vyplatiť?	138
Článok 89.: O spôsoboch vyplácania práv štvrtiny, čiže dievčenskej štvrtiny	138
Článok 90.: O tom, že v tom prípade, ak jednej dcére vydali dievčenskú štvrtinu, môže druhá ešte žalobou napadnúť dedičstvo	139
Článok 91.: O tom, že nevydaté dievčatá nemôžu uskutočniť priznanie	139

Článok 92.: Ako majú nevydaté dievčatá zostávať do svojho vydaja v otcovskom dome?	139
Článok 93.: Vymedzenie obvenenia a zasnubného daru	139
Článok 94.: Kto sú skutoční baróni krajiny podľa ich úradu a koho rozumieme pod týmto označením?	140
Článok 95.: O tom, že obvenenie treba vyplatiť sčasti v peniazoch a sčasti vo veciach, ktoré možno ľahko predať, a ktoré sú takéto veci?	141
Článok 96.: O tom, že žene patrí od prvého manžela celé obvenenie a od druhého polovičné, a z čoho sa obvenenie platí?	141
Článok 97.: Ako možno naraz požadovať dievčenskú štvrtinu i obvenenie?	142
Článok 98.: Ako je možné a ako je zakázané ženy vysťahovať z majetkov ich manželov a z ich hnutelných príjmov?	142
Článok 99.: O rozdelení hnutelného majetku manžela medzi jeho vdovu, deti a príbuzných	143
Článok 100.: O zasnubnom dare a o veciach dávanych s nevestou a neveste v čase svadby	143
Článok 101.: O stáde koní patriacom zomrelému menšom ako päťdesiathlavom ...	144
Článok 102.: O pozemkových právach manžela, ktoré nadobudol počas trvania manželstva uzavretého so svojou manželkou.	145
Článok 103.: O tom, že žena môže dostať svoje obvenenie aj z tých manželových majetkov, ktoré dal do zálohu.	145
Článok 104.: O tom, že obvenenie manželky nezanikne pre trestný čin jej manžela	146
Článok 105.: O tom, že žena prichytená pri nevere svoje obvenenie stratí, ale zasnubný dar nie	146
Článok 106.: O manželstve uzavretom s vedomím alebo bez vedomia pokrvného príbuzenstva.	146
Článok 107.: Ako sa dozvieme, že pokrvní príbuzní navzájom vedia o svojom príbuzenstve uzavreli manželstvo	147
Článok 108.: O tom, že medzi pokrvnými príbuznými nevedomosť o príbuzenstve v sebe obsahuje legitímnosť a vedomosť nelegitímnosť detí	147
Článok 109.: Akým spôsobom môže manželka odpustiť manželovi vlastné obvenenie	148
Článok 110.: Ako môže urobiť priznania manžel o manželkiných a naopak manželka o manželových majetkoch	148
Článok 111.: O zákonnom a nezákonnom veku detí a o ustanovení ich obhajcu ...	149
Článok 112.: Koho považujeme za plnoprávneho a o troch druhoch poručníctva nad deťmi.	150
Článok 113.: O prvom, čiže takzvanom zákonnom poručníctve.	151
Článok 114.: O druhom, čiže takzvanom testamentárnom poručníctve.	152

Článok 115.: O treťom, čiže nariadenom poručníctve	152
Článok 116.: V akom poradí nasledujú v poručníctve príbuzní z mužskej vetvy a v akom z ženskej vetvy	153
Článok 117.: Čo treba vo veci poručníctva robiť, ak pozemkové práva patria obom vetvám	154
Článok 118.: Čo znamená „agnatio“ a „cognatio“, čiže „agnát“ a „kognát“?	154
Článok 119.: O tom, či testamentárne poručníctvo zruší zákonné a opačne?	155
Článok 120.: Dva známe úsudky týkajúce sa následnosti poručníctva	156
Článok 121.: O tých prípadoch, v ktorých neustanovujú za poručníkov príbuzných	156
Článok 122.: Koľkými spôsobmi sa môžu poručníci zbaviť poručníctva	157
Článok 123.: O tom, že poručníci sú povinní verne vykonávať poručnícky úrad a koľkými spôsobmi sa vystavujú do podozrenia?	157
Článok 124.: Ako je možné poručníkov zažalovať? A o bláznivých poručencoch	158
Článok 125.: O tom, že panovník môže ustanoviť poručníka aj mimo obdobia súdnych dní	159
Článok 126.: O tom, že poručníci môžu konať vo všetkých veciach svojich poručencov	160
Článok 127.: O zisťovaní veku poručencov a o listinách o veku	160
Článok 128.: Akú právnu silu majú listiny o veku a ako je možné odvolať priznania vykonané neplnoletými osobami?	160
Článok 129.: O tom, že sirotky nemusia odpovedať v súdnych sporoch začatých proti nim v čase ich detstva.	161
Článok 130.: O tom, že poručenci sú v súdnych sporoch začatých počas života ich otca povinní odpovedať	162
Článok 131.: Ešte o jednom prípade, v ktorom sú poručenci nezákonného veku povinní odpovedať	162
Článok 132.: O tom, že tí, ktorí žalujú poručencov, zaplatia ich <i>hommagium</i>	163
Článok 133.: Čo je hodnota hnutel'ných a nehnuteľných majetkov a ako sa vykonáva?	163
Článok 134.: Koľkými spôsobmi a z koľkých hľadísk sa uskutočňuje hodnota majetkov a vecí?	168

DRUHÁ ČASŤ:

VŠEOBECNE O DRUHEJ ČASTI PRÁV A OBYČAJOV ŠLACHETNÉHO UHORSKA

171

Článok 1.:	171
Článok 2.: Koľko významov má obyčajné rozhodnutie?	171
Článok 3.: Kto môže tvoriť zákony a štatúty?	172

Článok 4.:	<i>Koho rozumieme pod názvom ľud a obyčajný ľud?</i>	173
Článok 5.:	<i>Koho zaväzujú nariadenia a štatúty?</i>	173
Článok 6.:	<i>Odkiaľ pochádza naša obyčaj, ktorú musíme v súdnictve dodržiavať?</i>	174
Článok 7.:	<i>Vymedzenie privilégia a koľko druhov privilégií poznáme?</i>	176
Článok 8.:	<i>O tom, či privilégium zruší rozhodnutie a naopak?</i>	176
Článok 9.:	<i>O tom, že privilégium možno skúmať z dvoch hľadísk a môže byť vydané dvomi spôsobmi. A poprvé zákonne</i>	177
Článok 10.:	<i>O tom, že privilégium môže byť na ujmu iným dvomi spôsobmi.</i> ...	177
Článok 11.:	<i>Druhý spôsob, ako je privilégium vydané v rozpore so zákonom</i>	178
Článok 12.:	<i>Koľkými spôsobmi stratí privilégium svoju právnu silu.</i>	179
Článok 13.:	<i>Ako vymedzujeme pečať a o tom, že pečate sú dvojaké</i>	180
Článok 14.:	<i>Privilégiá ktorých našich kráľov dodržiavame a ktorých nie?</i>	181
Článok 15.:	<i>Čo si máme myslieť o prepisoch listín a výsad?</i>	194
Článok 16.:	<i>O privilégiách, ktoré boli prijaté s ustanovením „de cujus vel quorum notitia“ a o zamaskovaných, čiže fingovaných osobách</i>	195
Článok 17.:	<i>Na čo musíme dbať pri preskúmvaní falošných listín?</i>	196

POKRAČOVANIE DRUHEJ ČASTI OSOBITNE A PONAJPRV..... 197

Článok 18.:	<i>O začatiach konania</i>	197
Článok 19.:	<i>Ako a kto má vykonať začatia konania</i>	198
Článok 20.:	<i>O osobnom predvolaní, napomenutí a zákaze</i>	199
Článok 21.:	<i>O poverovaní komisií kapitúl a konventov výkonom rozhodnutí</i>	200
Článok 22.:	<i>O potrestaní toho, o kom vysvitne, že v tej istej veci vystupoval ako kráľovský človek a zároveň ako obhajca</i>	201
Článok 23.:	<i>O potrestaní toho, kto začne súdne konanie proti zomrelému alebo dieťaťu, alebo kto postaví pred súd šľachtica</i>	201
Článok 24.:	<i>O vykonávaní napomenutí vzťahujúcich sa na záložné práva a obvenenia a o trestoch, ktoré ich nasledujú</i>	202
Článok 25.:	<i>O tomto ustanovení žalôb: „Litispudentia“, a o tom, čo znamená?</i>	203
Článok 26.:	<i>O tom, že v žalobe je potrebné zreteľne vyznačiť tri veci</i>	203
Článok 27.:	<i>Čo je spoločný výsluch svedkov a koľké podmienky sú potrebné na jeho nariadenie</i>	204
Článok 28.:	<i>Ako treba pri spoločnom výsluchu vypočúvať svedkov? A o trestaní tých osôb, ktorých vyzvú svedčiť a zdráhajú sa dostaviť</i>	206
Článok 29.:	<i>O tom, že mená svedkov zvykli zapisovať do oznamovacích listín z dvoch dôvodov</i>	206

Článok 30.:	<i>O potrestaní falošných svedkov a krivoprišažníkov, či takzvaných „skúsených klamárov“</i>	207
Článok 31.:	<i>O tom, že použitie spoločného výsluchu svedkov po druhý krát nie je povolené</i>	208
Článok 32.:	<i>Ako treba sporiacim sa stranám pred a po spoločnom výsluchu svedkov rozsudkom prikázať prisahu</i>	208
Článok 33.:	<i>O tom, či je vo veci náhrady škody účinná prisaha šľachtica zložená s poddaným a naopak?</i>	210
Článok 34.:	<i>O posúdení a nariadení prisahy vo veciach spisov</i>	211
Článok 35.:	<i>O tom, v akých prípadoch je potrebné spísať mená spoluprišažníkov</i>	211
Článok 36.:	<i>O potrestaní toho, kto iného označí za nešľachtica alebo nečestného a o rôznom spôsobe skladania prisah</i>	212
Článok 37.:	<i>Akým spôsobom prejde prisaha, ktorú otec kvôli svojej smrti nemohol zložiť, na jeho syna alebo príbuzného?</i>	213
Článok 38.:	<i>O tom, či v tej istej spornej veci môže jeden spoluprišažník svojou prisahou očistiť spod obžaloby viac osôb?</i>	213
Článok 39.:	<i>O tom, že náš panovník nemôže byť potrestaný smrťou a nie je povinný sám prisahať proti inej osobe, ba ani predkladať svoje práva</i>	214
Článok 40.:	<i>O spôsobe skladania prisahy pánmi prelátmi, barónmi, opátmi s biskupskou mitrou a prepoštmi</i>	214
Článok 41.:	<i>Čo je preskúmanie a ako ho treba vykonávať?</i>	215
Článok 42.:	<i>O druhoch rozsudkov, ich rozdielnostiach a o ich výkone</i>	216
Článok 43.:	<i>O tom, v čom sa hrdelný rozsudok líši od rozsudku o výkupnom?</i>	216
Článok 44.:	<i>O tých prípadoch, v ktorých ukladajú hrdelný trest aj cirkevným osobám</i>	217
Článok 45.:	<i>Ako majú cirkevné osoby uhradiť dlhy a nahradiť škody?</i>	218
Článok 46.:	<i>Akým spôsobom treba spoločne odsúdiť kapitolu alebo konvent a osobitne súkromné osoby?</i>	219
Článok 47.:	<i>O tom, čo máme spraviť, ak odsúdia jednotlivú osobu z kapituly?</i> ...	219
Článok 48.:	<i>O náhrade tých škôd, ktoré spôsobia úradníci cirkevných osôb</i>	220
Článok 49.:	<i>Akým spôsobom treba vyniesť rozsudok proti prelátovi spoločne s kapitulou a osobitne?</i>	220
Článok 50.:	<i>O jednoročnom súdnom odklade novozvolených pánov prelátov</i>	221
Článok 51.:	<i>O tom, že cirkevných prelátov nemožno odsúdiť za previnenia ich predchodcov</i>	222
Článok 52.:	<i>O tom, že spornú vec týkajúcu sa pozemkových práv nemožno prejednávať pred cirkevnými súdmi, aj keby sa počas nej zložil sľub alebo spísal závet</i>	223

Článok 53.: O tom, čo môže robiť úradník kapituly alebo dekan, keď koná voči poddaným kapituly?	223
Článok 54.: O priorovi z Vrány a jeho postavení a o rozsudkoch prijatých proti nemu.....	224
Článok 55.: O hrdelnom treste a spôsobe jeho výkonu	225
Článok 56.: Ako treba na základe rozsudku vykúpiť zabraté majetky z rúk sudcu a odporcu?	226
Článok 57.: O tom, aký účinok má na odsúdeného človeka kráľovská milosť? A o čiastkách patriacich sudcovi.....	226
Článok 58.: Kedy a akým spôsobom možno zadržať osobu odsúdenú na hrdelný trest?	228
Článok 59.: O tom, čo je „správne ospravedlnenie“, ktoré zvykli zapisovať do odsudzujúcich listín a kedy je dovolené?	228
Článok 60.: Akým spôsobom treba pri výkone rozsudku oddeliť podiely synov, dcér a príbuzných?	229
Článok 61.: O hodnote otcovských alebo príbuzenských práv osôb, ktoré zomreli počas súdneho sporu	230
Článok 62.: O tom, ako dedia otcovské majetky synovia narodení pred a po odsúdení otca?	230
Článok 63.: O tom, či syn narodený po odsúdení otca môže vykúpiť otcovské majetky?	231
Článok 64.: A čo keď odsúdia spoločne otca so synom alebo všetkých príbuzných?	231
Článok 65.: O tom, či na základe rozsudkov kráľovskej kúrie budú odňaté aj majetky v Slavónii a Sedmohradsku a naopak?	232
Článok 66.: O tom rozsudku, ktorý vynášajú za zločin nevery	233
Článok 67.: O menších násilnostiach a o vynášaní rozsudku v takýchto veciach	233
Článok 68.: O tom prípade, v ktorom je možné niekoho zadržať aj z moci menšieho rozsudku	235
Článok 69.: O trestaní urážky stolice a o platení bremena menšieho rozsudku	236
Článok 70.: Čo je ohováranie a koľkými spôsobmi sa stáva a o jeho trestaní	237
Článok 71.: Osobitne významná otázka týkajúca sa veci ohovárania.....	238
Článok 72.: O výkupnom za jazyk a jeho ukladaní.....	240
Článok 73.: Čo je repulzia? A o jej spôsoboch a trestaní.....	240
Článok 74.: Vysvetlenie toho článku všeobecného rozhodnutia, ktorý hovorí o repulzii	241
Článok 75.: Vo veci zločinu nevery sú tri spôsoby vynesenia a vyhlásenia rozsudku	243
Článok 76.: O tom či ten, kto nebol účastníkom konania, môže použiť repulziu.	245

Článok 77.:	<i>O obnove konania ako aj o jej spôsobe, poriadku a priebehu</i>	246
Článok 78.:	<i>O tom, či môže získať obnovu konania ten, kto v spore neprehral?</i>	248
Článok 79.:	<i>O tom, čo je stiahnutie slova obhajcu a kde sa má stať?</i>	249
Článok 80.:	<i>Akým spôsobom a s akým bremenom treba stiahnuť slovo obhajcu?</i> . . .	249
Článok 81.:	<i>Obhajcovu slovo je zvykom stiahnuť dvoma spôsobmi</i>	250
Článok 82.:	<i>O tom, že odmietnutie konania sa zvyklo stávať dvoma spôsobmi</i> . . .	251
Článok 83.:	<i>Ako treba ukončiť konanie pred vynesením rozsudku a po ňom?</i>	254
Článok 84.:	<i>Ako treba zaobchádzať s tými, ktorí sa zamiešajú do súdneho konania iného</i>	256
Článok 85.:	<i>O tom, či môže zamiešajúca sa osoba pokračovať v konaní, ak od neho žalobca odstúpi?</i>	257
Článok 86.:	<i>Ako treba vyberať tie pokuty, ktoré sa zvykli počas konania nazhromaždiť?</i>	258

O TRETEJ ČASTI

PRÁV A OBYČAJÍ KRAJINY VO VŠEOBECNOSTI. 261

Článok 1.		261
Článok 2.:	<i>O tom, či každý národ alebo župa môžu sami prijímať štatúty?</i>	261
Článok 3.:	<i>O osobitnom obyčajovom práve Slavónie a Sedmohradska</i>	263
Článok 4.:	<i>O sedmohradských Skýtoch, ktorých nazývame Sekulmi</i>	264
Článok 5.:	<i>O tom, čo je hommagium a koľko má významov?</i>	265
Článok 6.:	<i>O súdnych stoliciach županov a o tom, ako posielajú svoje spory ku kráľovskej kúrii a o odvolaní slova obhajcu na týchto stoliciach</i> . . .	266
Článok 7.:	<i>O tom, aké konania treba spred kráľovskej kúrie vrátiť pred županov?</i>	267
Článok 8.:	<i>O slobodných mestách a ich stave vo všeobecnosti</i>	268
Článok 9.:	<i>O tom, že občania slobodných miest sú z hľadiska ich hommagia rovní šľachticom</i>	268
Článok 10.:	<i>Akým spôsobom odošlú sporné veci občanov slobodných miest pred kráľovského taverníka?</i>	268
Článok 11.:	<i>Ako treba žiadať o obnovu konania v sporných veciach občanov slobodných miest?</i>	269
Článok 12.:	<i>O neprijatí výpovede cudzieho svedka medzi občanmi</i>	270
Článok 13.:	<i>O priznaniach uskutočňovaných pred richtárom a prisáznými občanmi</i>	271
Článok 14.:	<i>Ako treba nadobudnúť držbu dedičstva medzi občanmi?</i>	271
Článok 15.:	<i>O zákonnom premĺčaní obyčajne dodržiavanom medzi občanmi</i>	272
Článok 16.:	<i>Ako treba medzi občanmi prevziať do držby dedičstvo a jeho príslušenstvo?</i>	272

Článok 17.: <i>O dlhoch občanov, ak chýbajú všetky dôkazy</i>	272
Článok 18.: <i>O tých občanoch, ktorí majú dedičstvo na pozemkoch iných.</i>	273
Článok 19.: <i>O tom, ako sú mestá povinné konať spravodlivosť vo veci ich pozemkových práv?</i>	273
Článok 20.: <i>Akým spôsobom môžu občania trestať verejných zločincov?</i>	274
Článok 21.: <i>O vražde, ktorú niekto spácha počas svojej sebaobrany.</i>	275
Článok 22.: <i>Koľkými spôsobmi a ako treba rozumieť sebaobrane?</i>	276
Článok 23.: <i>O tom, či z dôvodu hrozby možno niekoho napadnúť?</i>	276
Článok 24.: <i>O tom, či jeden človek môže pomôcť druhému?</i>	277
Článok 25.: <i>O stave a zákonoch dedičanov nazývaných poddanými</i>	277
Článok 26.: <i>O spôsobe a poriadku vysluhovania spravodlivosti pre poddaných</i>	278
Článok 27.: <i>Akým spôsobom prisudzujú prísahu poddaným a nešľachtickým sluhom?</i>	281
Článok 28.: <i>Akým spôsobom majú uhrádzať škodu a dlh tí sedliaci, ktorí nemajú hnuteľnosti ani dedičstvá?</i>	283
Článok 29.: <i>Akým spôsobom sedliaci rozdeľujú svoje hnuteľné a nehnuteľné majetky medzi synov a dcéry?</i>	284
Článok 30.: <i>Akým spôsobom prejde majetok sedliaka, ktorý zomrel bez závetu, na zemepána?</i>	284
Článok 31.: <i>O tom, že sedliaci sa spoločne so šľachticmi vo vlastnej osobe nemôžu zúčastniť súdnych konaní</i>	285
Článok 32.: <i>Ako majú župani a privilegovaní šľachtici potrestať verejných zločincov?</i>	286
Článok 33.: <i>Akým spôsobom treba nahradiť tie škody, ktoré spôsobil dobytok</i>	286
Článok 34.: <i>O ukradnutom koňovi nájdenom v tábore alebo mimo neho</i>	287
Článok 35.: <i>O prenesení súdnych konaní a o preposielacích listinách</i>	288
Článok 36.: <i>Vzor tej prísahy, ktorú majú zložiť židia proti kresťanom</i>	289
 ZÁVER PRÁCE	 291
 KRÁLOVSKÝ SÚHLAS	 295
 MAJSTER ŠTEFAN WERBÓCZY MIESTODRŽITEĽ OSOBNEJ PRÍTOMNOSTI KRÁLOVSKEJ VÝSOSTI POZDRAV ČITATEĽOVI!	 297
 OBRAZOVÁ PRÍLOHA	 299